

Predsednik Tito obiskal Tržič

V sredo, 8. januarja 1964, je predsednik republike Tito v spremstvu predsednika skupščine SRS Ivana Mačka obiskal Tržič in Zelenico. Zgodaj zjutraj se je odpravil na Zelenico, kjer je v revirju državnega lovca Daneta Kokolja ustrelil kapitalnega kozoroga. Po lovu se je dalj časa zadržal v hotelu Pošta v Tržiču, kjer so ga pozdravili podpredsednik občinske skupščine Tržič Kravcar, predsednik ZB Jagodic in predsednik SZDL Vlado Erjavšek. Z njimi se je predsednik zadržal v prijetnem razgovoru. Predsednik Tito se je predvsem zanimal za združevanje podjetij in za razvoj gospodarstva v tržički občini. Pohvalno se je izrazil o novem ljubeljskem predoru, katerega si je tokrat prvič ogledal in o novi mednarodni cesti. Predsednik Maček pa se je zanimal za maloobmejni promet med Tržičem in sosednjo Koroško. Beseda je stekla tudi o številu zaposlenih žensk v Tržiču, ker je morda v naši državi to edinstven kraj, kjer je več zaposlenih žensk kot moških. V Tržiču so zelo hud problem varstvene ustanove, ker je velik odstotek mater zaposlenih. Oba predsednika sta se zanimala tudi za turistično dejavnost Tržiča in o dograditvi nove šole na Zalem rovtu.

Predsednik Tito se je spomnil dogodka, ko je leta 1934 ilegalno prekorajčil državno mejo nad Tržičem. Dejal je, da se je takrat po desetih letih zopet peljal s kolesom iz Kranja in da so mu v Tržiču skoraj otrpnile noge. Kolektiv gostinskega podjetja je predsedniku Titu želel srečno novo leto in mu izročil šopek cvetja. Predsednik Tito se je s svojim spremstvom fotografiral s kolektivom gostinskega podjetja. Pred odhodom ga je pred hotelom Pošta pozdravila množica navdušenih Tržičanov, ki so vzklkali in mu mahalji v pozdrav.

Tito na letališču Brniki

V torek zvečer je z vlakom dopotoval na krajši oddih na Gorenjsko predsednik TITO s soprogom Jovanko. Na kranjski železniški postaji sta ga pričakala predsednik občinske skupščine MARTIN KOSIR in sekretar ObK ZK IVAN KRC, ki sta mu v dobrodošlici voščila srečno in zdravo novo leto. Predsednik Tito se je s spremstvom odpeljal na Brdo. V sredo pa si je Tito s soprogo Jovanko v spremstvu predsednika skupščine SR Slovenije IVANA MAČKA ogledal novo ljubljansko letališče na Brniku in se o njem pohvalno izrazil. — St. S.

Poklonjeni zaslužek

Ko delamo v podjetjih letne računske zaključke ugotovljamo, da smo izboljšali življenjske razmere. Ob takih primerih se to pokaže in vsi smo tega veseli, saj je to glavni cilj našega razvoja.

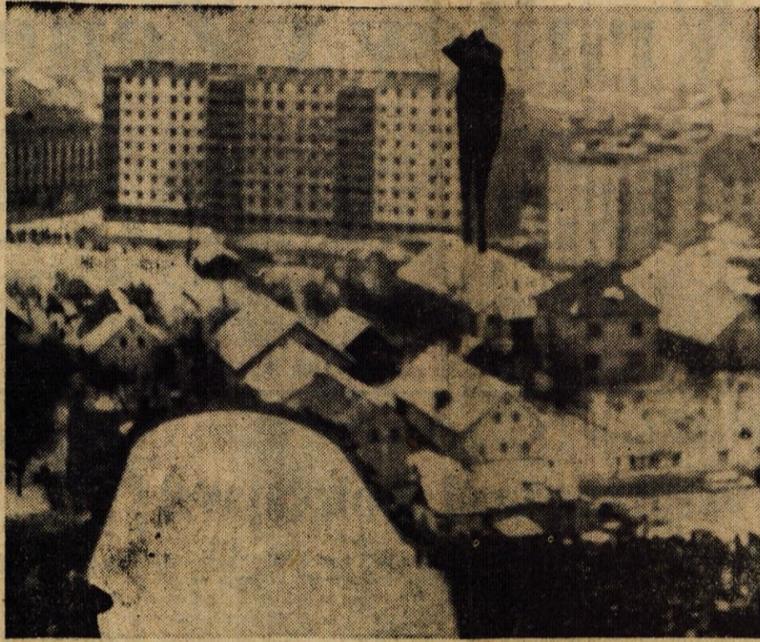
Razen naraščajočih osebnih dohodkov je večina prejela pred prazniki še poseben dohodek. Tako so prejeli uslužbenci državnih ustanov »trinajsto plačo«, upokojeanci pa so prejeli enkratni dodatek. Razumljivo, da to ni moglo veljati za kolektive z urejeno samostojno delitvijo dohodka po delovnem uspehu. Vendar je »akcija« zajela tudi podjetja.

Marsikje so delavce pred prazniki prijetno presenetili s posebnimi izplačili. Ponekod so izplačevali v odstotkih na osebne dohodke v zadnjih mesecih, ponekod pa po socialnem merilu — vsem enako.

Nihče nima nič proti temu, saj gre za sredstva kolektivov. Vendar pa se prav ob tem vsiljuje pomislek o nagrajevanju po delu, kar je predpisano z našo ustavo in kar smo najprej v gospodarstvu in potem tudi v nekaterih drugih dejavnostih, kjer je le moč, že izvedli v pravnih o delitvi osebnih dohodkov.

Nagrajevanje po delu zahteva vsakomesečni izračun in tudi izplačevanje po uspehu podjetja, enote in posameznika. S tem so razumljivo prejeli vsak mesec drugačni — kakor kažejo računi. Res pa je tudi, da se v največ primerih dokončni uspeh, ne le proizvodnje, marveč tudi dokončne prodaje in iztržka, pokaže šele čez čas. To je v glavnem ob letnem obračunu. V tem primeru so mesečni dohodki le predplačilo dokončnega obračuna. Zato je razumljivo, da takrat, in ne kadar si zaželimo, lahko pride do izplačil razlik, če se le-te pokažejo.

Podjetja in ponekod tudi ekonomske enote imajo poleg obveznega sklada še svoj rezervni sklad. Nadaljevanje na 2. strani 2

Mednarodno tekmovanje v smučarskih skokih na 65-metrski skakalnici v Ljubljani je našim olimpijskim reprezentantom prineslo velik uspeh. Peter ERZEN je z dovršenima 67-metrskima skokoma postal zmago vavec, Ludvik ZAJC pa je hkrati z novim rekordom skakalnice (69 metrov) osvojil drugo mesto. Tretji pa je bil HABERSTOCK (ZRN), četrti pa vojak Miro OMAN. Kljub padcu se je Blejec Božo JEMC uvrstil na deveto mesto! — Po tekmovanju so našli reprezentante odšli v Planico, kjer bodo pod vodstvom Lojzeta GORJANCA in Hugo PETRA trenirali do odhoda na olimpiado. Vmes bodo priložnostno nedeljo nastopili na republiškem prvenstvu v Mariboru

Preskrba s kurivom

Voda ne teče več v grlo

Najbolje preskrbljeni potrošniki v Škofji Loki — Kako se je dražilo žamanje — Nekateri premogovniki odpovedali pogodbe

ČEPRAV smo še daleč od tega, da bi lahko trdili, da je kuriva dovolj za vsa naročila, pa je bilo pri podjetjih, ki se ukvarjajo z njegovo prodajo, mogoče zvedeti, da za silo povsod gre in, da povsod lahko zadostijo nujnim potrebam. Res je, da so ponekod še zaostala nekaj mesecev stara naročila, vendar pa so mnogi potrošniki, ki so se znašli zaradi pomanjkanja premoga v težavah, premog takoj dobili.

V Škofji Loki so povedali, da naročila gospodinjstev v glavnem zadovoljujejo sproti. Le nekateri manj nujni primeri so nekoliko zaostali. Preskrba z velenjskim premogom se je izboljšala, veliko slabše pa je z rjavim premogom, ki ga trošijo ustanove in manjša podjetja. Rudnik rjavega premoga Zagorje je odpovedal vse pogodbe, ker ima velike obveznosti pri velikih potrošnikih, elektrarnah, industrijskih podjetjih in drugih. Le rudnik Trbovlje si še prizadeva izpolnjevati določbe pogodb. Z drvmi je bila tudi zelo pičila, čeprav se povpraševanje po njih zmanjšuje. Namesto naročenih 750 kubičnih metrov so jih od gozdnega gospodarstva dobili le 400 m. Nekoliko so si pomagali z drvmi, ki so jih odkupili od zasebnikov. Pri tem je težava prometni davek, kar 500 dinarjev od kub. metra in še 5-odstotni prometni davek na prodajno ceno.

V Tržiču so potrošniki naročili še okoli 200 ton premoga, ki jim ga bodo dostavili v prihodnjem času. V zadnjih dneh opažajo, da dobijo nekoliko več premoga, vendar še vedno občutno premalo za vsa naročila. Z drvmi so se potrošniki precej oskrbeli pri zasebnikih, ker gozdno gospodarstvo v glavnem dobavlja le sveža drva.

V Radovljici imajo v tem času naročil za okoli 50 vagonov premoga. Pritožujejo se, ker že nekaj časa dobijo le tako imenovani »nedeljski« premog, to je tisti, ki ga rudarji nakopljejo v medeljah in je zato 500 dinarjev pri toni dražji od »delavniškega«. Prizadevajo si, da sproti »krpajo« nujne potrebe in potrošnikom, ki naročijo po več ton, dobavijo vsaj po eno tona. Z drvmi jih gozdno gospodarstvo še kar dobro oskrbuje. Pritožujejo pa se nad cenami bu-

Nadaljevanje na 2. strani 1

Cepprav z železniških postaj dan za dnem odhajajo tovornjaki, naloženi s premogom, morajo mnogi potrošniki potrpežljivo čakati Na sliki: pri tehtanju ob železniški postaji Kranj

Saša

NASTALA JE PRAZININA.

Občutili smo jo že pred časom, ko se je Saša moral pokoriti zdravniškimi navodilom in zapustiti uredništvo. Le od dela, od pisanja, od bravcev se ni mogel ločiti. Tudi na bolniški postelji je pisal bodice, humoreske, satire... Ni mogel zadržati v sobi stvari, ki so ga bodle v oči, stvari, ki so obtoževale posameznike, stvari, ki so bile v nasprotju z bistvom človeka.

Res je, da je Saša v svojem dolgoletnem novinarskem delu imel možnost širiti svoje misli v tiskani besedi, pa tudi med gledavci in poslušalci dramskih del. Vendar bistvo njegovega dela ne izvira iz stanovskega poklica niti iz literarne in dramske sposobnosti. Njegova moč in vrednost je bila v njegovem značaju, v njegovem nagnjenju in odnosu do stvari v družbi, v okolju kjer je živel, v odnosih med ljudmi. To mu je bilo prirojeno in to je uveljavljal tudi v osebnem življenju, v ožji družini, v odnosu do sotovarišev in kolegov v službi — povsod. Tisočeri njegovi napisi, ki se jih bralci spominjajo v obliki humoresk, satir, črtic in razni drugi članki, številni dolgoletne bodice z njegove Marljano so imele en sam cilj — ustvarjati in širiti med ljudmi humane odnose.

Se posebno tankočutno je Saša Škufca znal prisluhniti otroški duži, med najmlajše vnašati plemenitost in jih vzgajati v duhu topline, ljubezni do sočloveka, prirode, družbe in napredka. Razen novinarskih zvrsti so s tem prežeta tudi vsa njegova mladinska odraka in radijska dela. Tudi njegova znana igra »Punčka sanja«, ki je na mladinskih odrih pred leti doživela uspeh, je bila značilen primer Sašovega nenehnega boja proti egoizmu, proti ozkosti, proti grobostim in vsemu, kar ne sodi v moralno današnje družbe.

Še poleti je ves zdrav in nasmejan nadomeščal urednika in vodil uredništvo. Vsi smo bili veseli, da je po daljšem zdravljenju tako okrevljal. Toda usoda je bila kruta in neizprosna. Omahnil je.

Z izgubo tovariša Saše je brez dvoma najhujše prizadeta njegova družina. Veliko izgubo pa to pomeni tudi za uredništvo Glasa in za njegove bravce. Njegovo delo nam ga naj ohrani v trajnem spominu!

Saša Škufca

Umrla je pomlad

Pomlad je prišla v deželo in ljudje so vznemirjeno prisluhnili... Pomlad. — Na vsakem koraku si jo našel: v nežnem brstju in cvetju na livadah, v toplih sapah, ki so vele od juga in v letu pisanih metuljev. In v razigranem ptičjem petju je bila pomlad. Povsod, na vsakem koraku — nežna, topla, sproščena prinašajoča pomlad. In v srcih in v očeh otrok, ki so se igrali na livadi, je bila pomlad.

Od nekod je priletela drobna sinička in sedla na vejo ob poti. Veselo cvrčanje ji je privrelo iz grla. Dolgo ni umolknila. Drobila je svoje živahne pesmice. Tudi v njih je bila pomlad.

Rezek pok... in siničkina pesem o pomladi je utihnila.

Pritekel je fant in dvignil siničko, ki je umirajoča obležala pod grmom. In pritekli so otroci z livade in začudeno strmeli v siničko, ki je umirajoča ležala na fantovi dlani. Potlej je ptička romala iz roke v roke. Kakor uročeni so strmeli v drobno kapljico krvi, ki je privrela iz kljunčka.

»Glejte, kako je rdeča!« je dejal deček, ko je s prstom razmazal drobno kapljico krvi. Nekaj pretečega je bilo v njegovem glasu in preteči so bili pogledi ostalih otrok. V njihovih očeh je umirala pomlad.

»Daj, še tisto ustrelj!« je dejal deček s krvavo roko.

Vsi so pogledali v smer, kamor je kazala dečkova roka z okrvavljenim prstom.

»Ni vredno — je predeleč!« je odvrnil fant s puško. »Pojdimo, v tistem leščevju kar mrgoli ptičev!«

Deček je odvrnil mrtvo siničko in odšli so proti leščevju. Hodili so tiho, oprezno in v njihovem molku je bilo nekaj pretečega. V njihovih očeh je umrla pomlad in pesem je onemela v njihovih mladih srcih. Prisluhnili so želji po drobni kapljici krvi, ki tako lepo obarva prst...

Vsi so odšli, le drobna šestletna deklica, ki je vse dotlej sledila otrokom v varni razdalji, je ostala. Tiho, z oklevajočim korakom je pristopila k mrtvi sinički in jo pobrala. Nežno in ljubeče jo je dvignila z drobnima ročicama k licu in venomer je ponavljala držeč mrtvo telesce tik rdečih ustec: »Moja ptička... moja ptička.«

Po poti je prišel starček. Dekletce je plaho pristopilo. S prosečo kretnjo je dvignila mrtvo siničko proti njemu.

»Ptička je mrtva, kajne?«

Starček je pogledal, se dotaknil mrtvega telesca in prikimal: »Ja, mrtva...«

»Potem pa ne bo več pela.«

»Nikdar več...« je s tresočim glasom dopolnil starček.

Tedaj je deklica uprla pogled proti leščevju in dvoje solz ji je zdrknilo po licu. Nekaj čudnega se ji je zrcalilo v očeh. Morda sovraštvo? Tam v leščevju je bil fant s puško in deček z okrvavljenim prstom in ostali otroci.

Dvoje oči je strmelo proti leščevju in v njih je umirala pomlad. Dvoje drobnih dlani je prizemalo mrtvo siničko na prsi.

V leščevju je rezko počilo...

Sredstva za prosvetno-kulturno dejavnost po uspehu dela

V občini Jesenice upravlja s finančnimi sredstvi za kulturno-prosvetno dejavnost upravni odbor namenskega sklada. Na zadnji seji so obravnavali pogodbo o finansiranju občinske knjižnice za leto 1964, vloge za dodatna sredstva in ugovor knjižnice Gozd Martuljk na dodeljeno dotacijo. Občinska knjižnica na Jesenicah se je namreč za svojo dejavnost obvezala s posebno pogodbo. V letu 1964 so predvidevali, da bo izposojenih okoli 40 tisoč knjig. Nabavili in knjižnično obdelali bodo 1500 novih knjig. Za zbiranje, hranjenje gradiva, vezavo, zavijanje knjig so namenili petstotisoč dinarjev. Razen dela v knjižnici, bodo skrbeli za urejevanje vaških knjižnic, za statistični pregled knjižničarskega dela v občini, prirejali seminarje za knjižničarje in organizirali prireditve.

Obravnava in ugodno so rešili tudi vloge za dodatna sredstva. DPD Sv. Jodi »Tone Cufar« iz Jesenic je bila odobreno pokritje izdatkov za uspešno gostovanje ansambla narodnih plesov v Italiji. Občinskemu odboru ljudske tehnike so zvišali dotacijo za kritje izdatkov za šolske krožke.

TE DNI PO SVETU

IZREDNO STANJE V PANAMSKI CONI

Panamski predsednik je zaprosil Varnostni svet, naj bi posredoval v sporu, ki je nastal po spopadu ameriških varnostnih čet s panamskimi študenti. Panamski študenti so v spremstvu policije obesili na ameriško univerzo panamsko zastavo. Zvečer pa je v cono vdrla še ena skupina študentov, ki je rušila vse, kar ji je prišlo pod roke. Poveljnik ameriških čet je dobil poveljstvo, da prevzame poveljstvo nad vsemi četami v Panami. V Panami vlada izredno stanje.

NAPAD NA SEDEZ ITALIJANSKE SINDIKALNE ORGANIZACIJE

V Rimu je skupina neofašistov izvedla bombni atentat na sedež delavske sindikalne organizacije. Vsa italijanska javnost in vlada ostro obsojajo »gnusni« napad in žalitve držayne zavesti delavcev. V Pisi so že prijeli dva voditelja gibanja Mlada Italija, ki so organizirali bombni napad.

NA CIPRU VLADA PRICAKOVANJE REZULTATOV KONFERENCE V LONDONU

Iz Cipra sporočajo, da so bili zadnji dnevi mirni. Počasi odstranjujejo barikade, vendar je še vse v pričakovanju rezultatov konference podpisnice ciprskega sporazuma o neodvisnosti v Londonu.

SRECANJE PRIJATELJSTVA

Časopis »Tutti gli uomini« je skoraj polovico časopisa posvečil obisku naših književnikov v Pistoi pri Firencah. V časopisu so objavili del naših pisateljev in tri reportaže o Jugoslaviji.

Lepe nagrade za najboljše šole

Pred dnevi je posebna komisija zbrala podatke, ki so jih lani dosegle šole pri varčevanju. Pobudo za varčevanje da vsako leto Komunalna banka Kranj.

V kranjski občini je tekmovalo 14 šol. Med vsemi je bila najboljša osemletka Stane Zagar iz Kranja. Od skupnega števila 1020 učencev, ima kar 480 vlagateljev, ki imajo povprečno na hranilnih knjižicah 14.107 dinarjev. Kot nagrado je šola prejela ozkotračni kinoprojektor. Teji šoli sledijo osemletka Simon Jenko, Primorsko, Zabnica, Naklo, Cerklje, Predoslie, Senčur, Duplje, Voklo, Olševke, Trstenik, Podbrezje in Zalog pri Cerkljah. Nekaj šol bo prejelo kolektivne nagrade.

Ta način tekmovalja ima zlasti iz vzgojnega vidika velik pomen, najboljše šole pa so zato tudi dobro nagrajene. — R.

VPREGA BREZ, LUCI

Zmračilo se je že, ko je Peter Markič z osebnim avtomobilom KR 33-61 peljal po cesti IV. reda iz Strahinja proti Naklem. Iz nasprotni smeri je vozil vprečni voz, ki ga je upravljali Filip Cebašek. Nenadoma je opazil Markič vprego, zakaj bila je brez luči. Brž je pritisnil na zavoro, vendar je bila razdalja prekratka, pa cesta je bila spolzka. Zaneslo ga je v voz. Materialna škoda na obeh vozilih (na avtomobilu je precejšnja) je ocenjena na okoli 210.000 dinarjev.

OGENJ V DELAVSKI BARAKI

Štirindvajsetletni delavec Bogatin Nikolovski je v sredo zgodaj zjutraj zakuril peč v baraki delavskega naselja Zelezarne Jesenice na Straži in odšel na delo. Ves dan ni bilo v njej nikogar, zakaj njeni stanovavci so bili na delu. Od vročine se je vnel pod, naprej okoli peči, počasi je telo dalje. Ob 21.40 se je razplamtelo. Stanovavci in delavci sosednjih barak so ogenj pogasili. Toda kljub temu ognjeni zublji stotisočim dolarjem, na kolikor je ocenjena škoda, niso prizanesli. Baraka je bila popolnoma lesena, bila je stara 15 let.

PREDDVOR — V nedeljo ob 9.50

sta se v Kofri zaradi poldnevnih cest zaletela osebna avtomobila LJ 162-64 (voznik Branko Polajnar) in K-PC-171-D (voznik Adolf Stiller). Polajnar si je pri trčenju zlomil levo nogo in so ga prepekljali v ljubljansko bolnišnico, njegova sopotnika Dragica in Pavel Horvat pa sta bila lažje poškodovana. Na obeh avtomobilih je za pol milijona škode.

BOH. BISTRICA — V bližini hotela »Zlatorog« v Bohinju sta v nedeljo ob 15.30 pri srečavanju trčila Milan Medja z osebnim avtomobilom KR 47-51 in Jože Erzan, ki je vozil osebni avto LJ 238-94. Do trčenja je prišlo zaradi poldnevnih cest, ki je povzročila na obeh vozilih škode za približno 150.000 dinarjev.

ČRNO NA BELEM

Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki

V času, ko se okoli Lemanskega jezera steza ledeni obroč, čistijo hišniki in oskrbniki palače Združenih narodov v Zenevi zeleno mlizo, katero bodo v nekaj dneh zasledili udeleženci razorožitvene konference. Razpored udeležencev je ostal isti. Njihovo število prav tako. Spremenile pa so se nekoliko okoliščine in vzdušje v mednarodnih odnosih. Razorožitveni čoln so začeli veslati z drugačnimi vesli.

Pred dnevi je novi ameriški predsednik v prvi poslanici naslovljeni ameriškem narodu nekoliko podrobneje povedal, kako namestijo ameriški razorožitveni odposlanci veslati na nadaljevanju razgovorov v Zenevi. Nekatera dejstva in navoedli opozarjajo, da sta obe vodilni jedrski sili zimski počitek izbrali za zmanjševanje oborožitvenih izdatkov. To je prišlo posebno do izraza v težnji, da bi zmanjšali izdatke v proračunih za oborožitev. S temi in podobnimi ukrepi so ustvarili prve pogo-

je za uspešno nadaljevanje začetih razorožitvenih razgovorov. Ameriški predsednik Johnson je prvi ameriški predsednik, ki je povedal, da so ZDA zmanjšale proizvodnjo glavnih jedrskih surovin. Tako smo prišli do zanimivega po-

ZDA. Njegova vlada rabi denar za udržitve dolarja, za zboljšanje plačilnih odnosov s tujino, za velike načrte in vlaganja v zdravstvo, socialni politiki in v šolstvu. Na teh treh področjih se je Američanov polotil strah, da so v velkem za-

stranj zelo natančno proučujeta ukrepe. Zadnji dogodki so pokazali, da to pomeni že zmanjševanje razorožitve, čeprav še ni nobenega sporazuma o razorožitvi.

Ameriški predsednik Johnson je v svoji poslanici tudi poudaril, da

uranjeno je napovedovati hitre napredek v razorožitvenem odboru, verjetno pa bodo našli več soglasnosti pri urejevanju različnih vprašanj. Razorožitve je brez dvoma daljši proces, ki rabi tudi daljše priprave. Hitre razorožitve najbrž ne bo, zato smo lahko veseli, če bo potekala postopoma. Američani so tudi najavili, da bodo sprožili nove predloge. Ker so zahodne sile te predloge skupaj izdelale ne smemo podcenjevati vpliva Johnsonovih stališč na zahodne razorožitve, vendar pa najbrž ne bi da je nemogoče pričakovati nek dokončni sporazum o popolni razorožitvi, vendar pa najbrž ne bi bilo preveč utopistično pričakovati delnih sporazumov tam, kjer so si Američani in Rusi že precej enotni. V Bell hiši so mnenja, da tudi delni sporazumi vodijo k razorožitvi in k zaupanju, ki je potrebno preden bi se lotili težjih in večjih razorožitvenih načrtov.

Vrnitev v Ženevo

java, da Sovjetska zveza in ZDA z enostranskimi dejanji druga drugo prisiljujeta na opuščanje oboroževanja in se dejansko že razorožujeta. Skarje, s katerimi so do sedaj rezali vojaške proračune so sicer opravičevali s štednjo, vendar ne smemo prezreti tudi političnih razlogov. Johnson je krašnje vojaških proračunov utemeljeval z borbo proti siromaštvu v

ostanku. Ameriški strokovnjaki trojaške izdatke prisiljena zmanjševati zaradi drugih skrbi. Predvidena ima velika sredstva za izgradnjo kemične industrije in za izboljševanje življenjske ravni, kjer je vzhod še vedno v precejšnjem zaostanku. Ameriški strokovnjaki trdijo, da ni nobenega dvostranskega dogovora o zmanjševanju vojnih izdatkov. Res pa je, da obe

kopičenje orožja ni samo razsipništvo za državno blagalo, temveč da ima tudi določene izvalne motive. Pred svojim govorom je novinarjem povedal, da je Pentagon odzvel deset milijard dolarjev, ki so jih v proračunu zahtevali za oborožitev. Kaj torej v takšnem razvoju lahko pričakujemo iz konferenčne dvorane osemnajstih v Zenevi. Pre-

Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki • Ljudje in dogodki

Izdelava statinov delovnih organizacij

Kmalu široka razprava med proizvajavci

Med pomembne naloge naših delovnih organizacij nedvomno spada tudi izdelava njihove notranje zakonodaje — statinov. S tem v zvezi pa je nujno potrebno, da se v vsebino statinov seznanijo prav vsi neposredni proizvajavci. Razprava o teh vprašanjih je bila tudi ena izmed točk dnevnega reda strokovnega odbora za Industrijo pri občinskem sindikalnem svetu Tržič, ki je bila pretekli četrtek.

Iz sicer obširne problematike glede izdelovanja statinov v industrijskih gospodarskih organizacijah naj povzamemo le dvoje ugotovitev, in sicer da so osnutki statinov teh podjetij na splošno že izdelani, medtem ko razprava o njihovi vsebini med neposrednimi proizvajavci še ni zadostila zaive-

Bombažno predilnico in tkalnico ter PEKO, ki že izdajata lastni tovarniški glasili. V BPT so nekaj časa tudi razmišljali, da bi razmnožili toliko izvodov statuta, da bi po en izvod dobil sleherni proizvajavec. Vendar bi bila realizacija te zamisli dokaj obsežna in tudi drago delo.

V tržički tovarni kos so se odločili, da bodo statut obravnavali po poglavjih in zato statut tudi temu ustrezno razmnožujejo. Trenutno je v pripravi za izdajo tretje poglavje statuta. Tudi v Združenih lesni Industriji Tržič bo že v prihodnjih tednih statut prišel v javno razpravo med proizvajavci, medtem ko je po sedanjih pripravah mogoče sklepati, da bodo pričeli javno razpravljati o statutu tovarne Runo že prihodnji teden. Vsebinsko je statut izdelan tudi že v Lepenki, treba ga bo le še nekoliko pravniško oblikovati.

Iz teh ugotovitev je torej mogoče povzeti, da bo razprava o statutih v industrijskih podjetjih tržičke občine vsak čas pospešeno

Katere in kakšne oblike bi bile najustreznejše, da bi bila razprava o statutih med proizvajavci čim bolj uspešna. Prav gotovo bi lahko na tem področju odigrali pomembno vlogo tudi tovarniški časopisi in prav to pride v poštev za dve največji tržički podjetji

Brez režiserja in pevovodje

Pred kratkim je bila na Jezerem redna letna konferenca kulturno umetniškega društva Jezerško, na kateri so se pogovorili o delu v preteklem letu in o bodočih nalogah društva. Kljub številnim težavam je društvo uspešno delovalo. Ze več let ima tudi dobre prijateljske odnose s prosvetnim slovenskim društvom onstran meje na Koroškem. Tudi v bodoče bodo ta sodelovanja še pogljobila.

Največje težave ima društvo s tem, ker nima režiserja niti pevovodje. Kljub temu so se odločili, da bodo v letošnji sezoni naštudirali

dve dramski deli. Ponovno bodo poskusili spraviti na noge svoj pevski zbor. Več sklepov je bilo sprejetih tudi v zvezi s knjižnico, ki ima okoli tisoč knjig. Prav tako so sklenili, da bodo že zgodaj spomladi pričeli pripravljati program za krajevni praznik in za tradicionalni »Ovčarski bals«. Za pomoč ob letošnjem Ovčarskem balu bodo prosili tudi občinski svet Svobod in prosvetnih društev Kranj. Čim prej bi želeli urediti tudi klubski prostor. Adaptacija je že nekaj časa končana, sedaj pa bi rabili denar za opremo, vanj pa bi prenesli tudi knjižnico. — R.

Nadaljevanje s 1. strani

1 Voda ne teče več v grlo

taric zmanjaja, ki so od lanske cene 130 dinarjev preko 170 in 180 dinarjev sedaj poskočile že na 280 dinarjev, kar je v primerjavi s

cenami premoga in drv kar malo previsoko.

Sicer pa butarice na Jesenicah to zimo veljajo že 320 dinarjev, ker po odpadkih menda precej povprašujejo tudi v drugih državah, pa tudi celozna industrija se poteguje zanje.

Z lignitom so tu še kar na tekočem, čeprav nameste zaželenega kookovca dobijo predvsem lignit v večjih kosih. Teže je z rjavim premogom, ki ga je komaj, komaj za potrebe bolnice. Ta ga namreč vsak dan porabi 7 ton. Samo za premog imajo okoli 250 naročil, vendar jih dokaj sproti, v manj kot ednu dni, zadovoljujejo.

V Kranj doteka toliko premoga, kolikor ga je potrebno za naročila, ki prihajajo sproti. Vendar pa so še vedno v zaostanku, ker je bilo v polnih mesecih izredno veliko naročil. Za primerjavo: v Juliju so potrošniki naročili 1738 ton premoga, v novembru pa 244 ton. V zaostanku je še nekaj naročnikov iz meseca avgusta in po nekaj iz poznejših mesecev, izpolnili pa so več nujnih naročil, ki so prišla pozneje. Sedaj je dotekalo ponovna naročila tistih, ki jim gre zaloga kuriva h koncu in takih, ki se želijo oskrbeti za prihodnjo zimo. Drv je bilo do 8. oktobra dovolj, potem pa jih je do začetka decembra primanjkovalo. Sedaj je nekoliko bolje, vendar je po njih majhno povpraševanje.

Optimistične napovedi za drugo polovico letošnje zime seveda veljajo le za primer, da ne bo hujšega mraza. Ker se zaradi mraza proizvodnja hidroelektrarn zmanjšuje bodo točasno morale nadoknaditi termoelektrarne. Njihovo močnejšo potrošnjo bo verjetno nekoliko občutila tudi maloprodajna mreža.

RAZGLAS

V smislu navodil o najdenih predmetih, Uradni list FLRJ št. 93/49, Oddelek za notranje zadeve pri Skupščini občine Kranj objavlja naslednji

Pri oddelku za notranje zadeve so v hrambi najdeni spodaj navedeni predmeti, mopedi in kolesa:

1. žensko kolo, neznane znamke, št. okv. 549830, zelene barve
2. moško kolo, znamke »Rog«, št. okv. 395385, svetlo plave barve,
3. žensko kolo, neznane znamke, št. okv. 327822, zelene barve
4. moško kolo, neznane znamke in številke, srebrne barve
5. moško kolo, znamke »Rog«, št. okv. 43475, sive barve
6. moško kolo, znamke »Rog«, št. okv. 103451, svetlo plave barve
7. žensko kolo, nez. znamke, št. okv. 1239033, črne barve
8. moško kolo, znamke »Puch«, št. okv. 20960, porjavele barve
9. moško kolo, neznane znamke, št. okv. 02052, črne barve
10. žensko kolo, znamke »Rog« št. okv. 350096 črne barve
11. moško kolo, znamke »Bianchi«, št. okv. 148163, sive barve
12. moško kolo, znamke »Rog«, št. okv. 128831, zelene barve
13. moško kolo, znamke »Dyrkopp«, št. okv. 1397427, črne barve
14. moško kolo, neznane znamke, št. okv. K-01, črne barve
15. žensko kolo, znamke »Rog«, št. okv. C-42923, modre barve
16. žensko kolo, neznane znamke, št. okv. 619846, sive barve
17. moško kolo, neznane znamke in številke, zelene barve
18. žensko kolo, znamke »Partizans«, št. okv. 89019, rdeče barve
19. žensko otr. kolo, znamke »Cucle-special«, brez št., rdeče barve
20. moško kolo, neznane znamke, št. okv. 213621, plave barve
21. moško kolo, »Rog« št. okv. 387379, sive barve
22. moped »Colibri«, št. okv. 005574, št. ser. 20180714, zelene barve
23. moped »Colibri«, št. okv. 034228, št. ser. 20182339, rdeče barve
24. moped »Colibri«, št. okv. 150469, št. ser. 20299065, sive barve dvosedezni, tip T-12
25. rdeča deparnica iz polivinila
26. aktovka na zadrgo iz plastične mase
27. črna denarnica
28. denarnica zelene barve.

Lastniki zgoraj navedenih predmetov, mopedov in koles naj se zgledajo v roku enega leta pri tuk. oddelku za notranje zadeve z izkazom o lastništvu. Po preteku enega leta bodo predmeti, mopedi in kolesa prodani na javni dražbi.

Iz pisarne Oddelka za notranje zadeve Skupščine občine Kranj

Trije kot eden

Na sliki vidimo — od leve proti desni: Zorana, Mirana in Dragana

Vsak dan jih lahko srečamo. Toda, če ne bi hodili skupaj, ampak vsak zase, nikoli ne bi vedeli, koga smo srečali. Vsi trije so si podobni kot dinarji. Vsi so enako oblečeni, enake zunanosti in tudi enakih značajev in navad. Vsi trije hodijo v isti razred na osemletki Franceta Prešerna v Kranju. Vsi trije so odlični. Vsi trije radi igrajo šah in nogomet, namizni tenis in smučajo. Vsi trije spijo v eni spalnici in se učijo pri isti mizi. Vsi trije so zdravi in veseli. To so resnični trojčki, trije bratje, ki so se rodili 13. oktobra 1951. leta v ljubljanski porodnišnici. Stanujejo v Kranju, na Kidričevi cesti.

Ko je za rojstvo zvedel načelnik vojnega oddelka v Kranju, je takoj sporočil veselo novico maršalu Titu in ga zaprosil za botra. Tito je kratko odgovoril: »Pristanem, ker so trojčki.« Boter se jih spomni vsako leto. Za dan republike jim pošlje darila. Letos je vsak dobil lepo zbirko knjig. Otroci pa so mu za novo leto poslali ročno delo.

Starša trojčkov, Anton Božič in Nada-Alenka sta se poročila v letu 1947. Doma sta iz Primorske. Hčerka Alenka se jima je rodila 1948. leta in sedaj obiskuje gimnazijo.

Oče in mati sta bila oba v partizanih. V vojni sta opravljala različne vojaške in politične dolžnosti.

Mater Nado-Alenka smo vprašali, kdaj je imela največ skrbi s svojimi trojčki. Odgovorila je, da je bilo najbolj težko prva leta. Poseben ročni voziček, s katerim sta jih z možem prevažala, branila še sedaj.

2 Poklonjeni zaslužek

Imajo rezervni sklad za osebne dohodke in podobno. Odvisno je pač od njihovih pravil in notranje ureditve. V tem primeru se delavec vnaprej zavestno odreče določenemu delu svojega dohodka. Taka oblika dovoljuje tudi posebna novoletna izplačevanja. Seveda pa tudi pri tem kršimo načelo delitve po delu, če ne damo toliko kot je posameznik vložil, marveč vsem enako, kot so delali v mnogih podjetjih.

Vsekakor je delitev v takšni obliki rušenje sistema delitve po delu pa najsilneje nagraje, dobiček ali višek itd. To je zlasti tam, kjer niti danes še ne vedo povedati iz katerega »žepa« sklada je denar pišel. Pojav same podaljšuje mezno miselnost, ker ustvarja vtis, da pri tem ni šlo za redni in doseženi delovni uspeh, marveč za »dobrotos«, razumevanje ali iznaidljivost vodilnega vodstva. V tem smislu je taka delitev dohodka v obliki »dedka mraza« ponižujoča za proizvajavca. Če so to sredstva kolektiva (druga ne morejo biti!), se pravi sredstva kot plod dela in uspeha proizvajavcev, potem jim je treba sproti — mesečno ali pa ob letnem izračunu izplačevati po resničnih dosežkih ne glede na konec leta in druge okolnosti. Če je bil delavec sposoben zaslužiti, je brez dvoma tudi dozor, da zna svoj denar tudi sam razporediti po potrebah, ki jih ima. Zato so taka izplačila kršitev naših načel in poniževanje proizvajavca-ustvarjalca lastnih dobrin. — K. M.

Razpisujemo prosto delovno mesto

ADMINISTRATORKE
Nastop službe 1. 2. 1964. Interesenti naj vložijo pismeno ponudbo na Avtomoto društvo Kranj

● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun ● iz naših komun

Danes in jutri:

Sedmič po stezah partizanske Jelovice

V počastitev spomina na Dražgoško bitko

ZELEZNIKI — SELSKA DOLINA — Danes in jutri, 11. in 12. januarja, bodo v počastitev legendarne Dražgoške bitke že sedmič izvedli proslavo, ki pravzaprav prerašča v tradicionalno zimsko-sportno prireditve. Tako se na svojevrsen način ohranja spomin na Dražgoško bitko, ko so gorenjski partizani okupatorju 1942. leta zadali prvi in najhujši udarec na Gorenjskem. Mladina in športniki prevzemajo glavni del programa. Z udeležbo na zimsko-sportnem tekmovanju — nočni slalom, smučarski teki in sankanje — v Zeleznikih, Selcah, Kropi in Lancovem pri Radovljici najbolj prispevajo k dejanskemu namenu proslave. Udeležba je vsako leto številnejša, zakaj razen gorenjskih oziroma slovenskih smučarjev tekmujejo tudi

predstavniki iz drugih republik. Po ukinitvi kranjskega okraja je obveznost sprejela skupščina okraja Ljubljana, medtem ko gre skrb za organizacijsko in tehnično izvedbo odbora ZZB NOV občin Kranj, Sk. Loka, Tržič, Radovljica, Jesenice. Letos prvič so pritegnili tudi Kamnik in Domžale. Vse občine namreč kolektivno, v primerem razmerju krijejo stroške (predračun 3,5 milijona dinarjev) prireditve.

Prva prireditve v okviru proslave »Po stezah partizanske Jelovice« bo nočni slalom v Zeleznikih, drevi z začetkom ob 17.30. Skupno bo nastopilo 70 tekmovalcev. Jutri dopoldne ob 10. uri pa se bodo v Zeleznikih in Lancovem začeli teki. Sankaške tekme z navadnimi in tekmovalnimi sammi pa bodo v Selcah in Kropi. — St. S.

Težave in uspehi komunalnega podjetja

Komunalno podjetje na Jesenicah je bilo leta 1961-62 tik pred likvidacijo. Nestrokovno in neodgovorno delo vodilnega osebja, direktorja, računovodje in sekretarja podjetja je nedvomno največ pripomoglo k hitremu propadanju podjetja. Zato so se odločili, da bodo zamenjali vodstvo podjetja. Delo v letu 1963 so pričeli z 20 milijonsko poslovno izgubo in več kot 10 milijonsko razliko med se neodpisano vrednostjo osnovnih sredstev in obračunano amortizacijo.

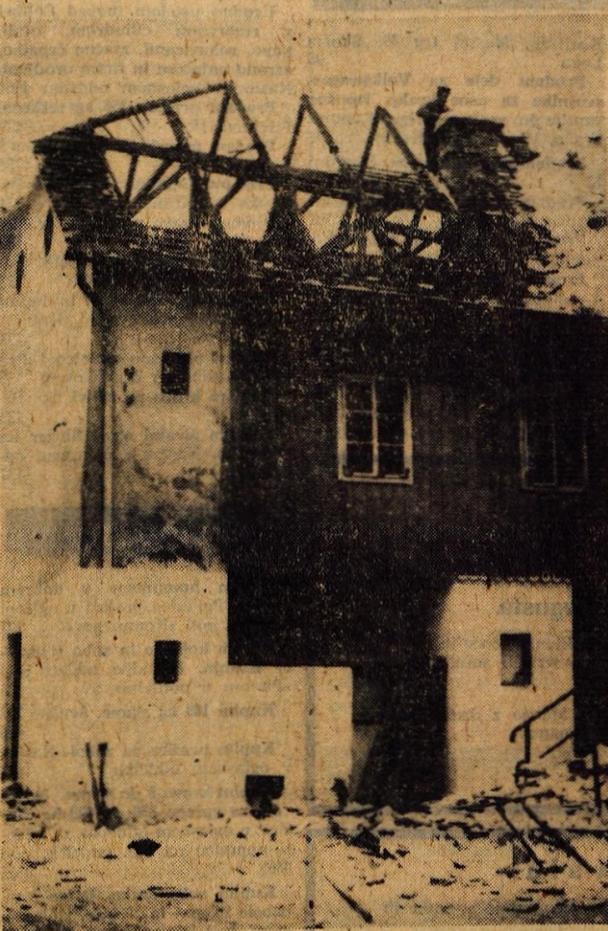
Samoupravni organi, vodstvo podjetja in organizacije so se lotili odgovorne naloge rešiti podjetje nadaljnjega propadanja. V lanskem letu so iz rezervnega sklada skupne porabe porabili 7 milijonov za kritje poslovne izgube iz leta 1962. Najeti so morali še 8 milijonov kratkoročnega kredita iz občinskega rezervnega sklada.

Kljub vsemu pa so v lanskih devetih mesecih, pri 180 milijonski finančni realizaciji ustvarili 33 milijonov skladov. Tak finančni uspeh so dosegli zato, ker so povečali realizacijo na čeha zaposlenega za 41 odstotkov, osebni dohodek zaposlenih pa se je povečal za 18 odst. Torej storilnost dela je narasčala hitreje kot osebni dohodki.

Po analizi devetmesečnega poslovanja v lanskem letu so začeli še bolj izpopolnjevati organizacijo dela, modernizirati osnovna sredstva, vzgajati kader in načrtno odvijati del sredstev za družbeni standard.

V prihodnje bodo izvajali dela in vzdrževali razne komunalne objekte nizke gradnje, razvijali potrebno komunalno dejavnost in organizirali obrtni center za razne obrtne usluge. V ta namen bodo po programu porabili približno 63 milijonov dinarjev. Za sedaj imajo kritih skoraj 25 milijonov — za razliko pa bodo morali najeti nekaj kreditov.

Dosedanji uspehi in program njihovega razvoja so zagotovilo, da bodo sredstva koristno vložena za razširjeno reprodukcijo. Tako bo iz skoraj likvidiranega Komunalnega podjetja zrastle novo, ki bo v korist in ponos cele občine. — ak.

V Kranju so začeli podirati dvoriščno stavbo ob »Stari pošti«, katero bodo preuredili v upravne prostore in trgovino tovarne »Sava«

Pregled znanja na veliki prireditvi v Kranju

V nedeljo, 12. januarja, ob 10. uri dopoldne bo v koncertni dvorani Delavskega doma v Kranju zanimivo občinsko tekmovanje, ki ga organizira komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu skupščine občine Kranj. Na tekmovanju »Odgovarjamo na vprašanja« — vse o prometu bo nastopilo 10 ekip iz vseh osemletk kranjske občine.

To bo pravzaprav pregled, na katerem naj bi učenci pokazali česa so se naučili v času vezne prometno-vzgojne akcije. Celotna prireditve bo povezana tudi s kulturno-zabavnim programom, na katerem bodo prav tako sodelovali učenci različnih šol in vrtcev.

Za najboljše šole, ki so v času vzgojne akcije in tekmovanja zbrale največ točk, je prireditelj pripravil za pol milijona dinarjev kolektivnih in individualnih nagrad. — R.

Po poteh slovenske planinske transverzale

Malenski vrh nad Poljanami, ki stoji 705 metrov visoko in ima sto prebivancev, je bil pred dnevi deležen zanimivega planinskega predavanja »Po poteh slovenske planinske transverzale«. Predavanje je bilo v prostorih osnovne šole, predaval pa je znanj planinski vodnik Alojz Hafner iz Skofje Loke. Udeležencem je prikazal preko 200 barvnih diapozitivov. Predavanja se je udeležilo preko 70 domačinov in okoličanov, kar pričča, da je bilo zanj veliko zanimanje, zlasti med mlajšimi prebivavci. — R.

Kako je s statutarno razpravo

Prihodnje dni bo o tem vprašanju razpravljal strokovni odbor za industrijo

NOVE ORGANIZACIJSKE oblike sindikalne organizacije, ki se kažejo v ustanovitvi področnih strokovnih odborov, bodo nedvomno mnogo pripomogle k temeljitejši obravnavi problemov. Tudi pri občinskem sindikalnem svetu v Trzinu so preteklo leto formirali tri področne strokovne odbore, in sicer odbor za industrijo, odbor za družbene službe in odbor za storitvene dejavnosti.

Kot prvi se bo letos sestal na svojo sejo strokovni odbor za in-

STRELCI V CERKLJAH PRED NOVIMI NALOGAMI

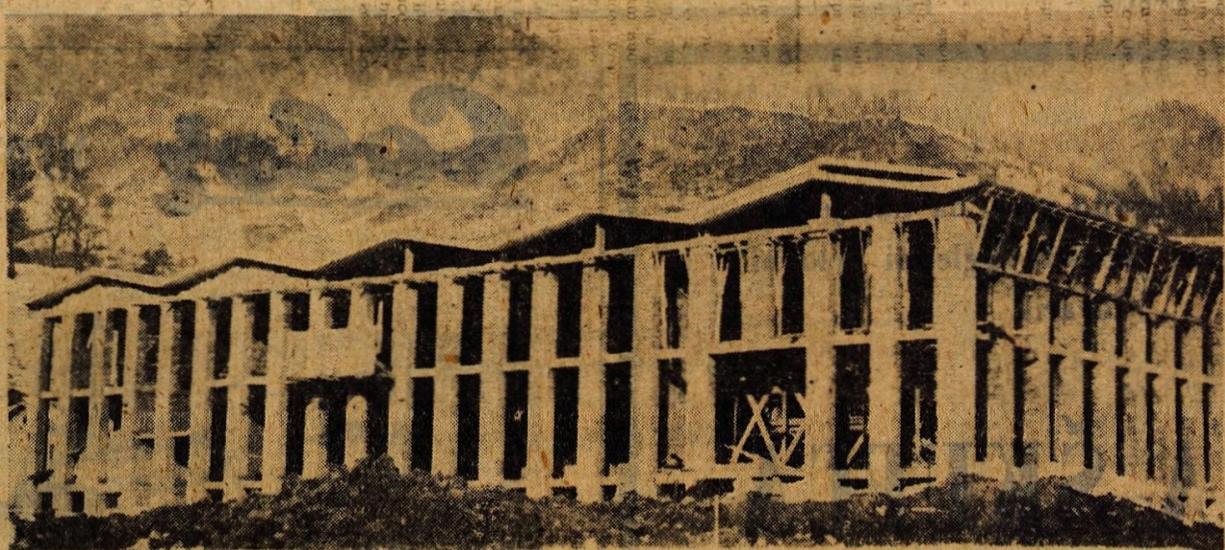
Pred dnevi je imela strelska družina v Cerkljah na Gorenjskem svoj redni letni občni zbor. Družina šteje 86 članov in članic. V zadnjem domu so preuredili tudi prostor, tako da sedaj lahko tekmujejo in trenirajo tudi na predpisano dolžino 10 metrov. Prej je bila strelska dvorana dolga le osem metrov in pol. Za bodoče delo so sprejeli več pomembnih smernic, med drugim tudi to, da bodo dogradili strelišče za malo kalibrsko puško in da bodo na osemletki v Cerkljah ustanovili pionirski strelski krožek. Izvolili pa so tudi novo vodstvo. — R.

Ob Savi Dolinki

● Na Plavzu, ki ga lahko imenujemo »nove Jesenice«, so pred nedavnim zopet dogradili tri stanovanjske bloke s 60 stanovanji. Najhujša zima tistih, ki so čakali na stanovanja ni motila. V zadnjih dneh so zasedli že večino stanovanj in je le še nekaj takih, ki čakajo ugodnejšega vremena. Pridobitev 120 novih stanovanj, pomeni za Jesenice mnogo. Se več pa pomeni za tiste, ki so čakali na stanovanja po pet in celo več let in so jih imeli že nekaj let plačane.

● Uspela razstava Jeseničanov v Italiji. Med obmejnima občinama Jesenice in Trbiž obstaja že nekaj let dobra zveza, ki se utrjuje z organiziranjem raznih kulturnih prireditev. Svoboda »Tone Čufar« na Jesenicah gostuje s svojimi odseki vsako leto v Trbižu in drugih

distriju, in sicer že prihodnje dni. Na seji bodo razpravljali o nekaterih pokazateljih gospodarjenja v preteklem obdobju, razen tega pa bodo analizirali tudi dosedanja razprava v delovnih organizacijah o statutih podjetij ter s tem v zvezi sprejeli ustrezne zaključke za prihodnje delo na tem področju.

Dom družbenih organizacij na Javorniku so pred kratkim pokrili, da bodo lahko nadaljevali z notranjimi deli tudi v zimskih mesecih in tako dom čimprej dogradili

krajih občine. Za letošnje novoletne praznike so imeli razstavo slikarskih del jeseniških svobodašev, učencev jeseniških šol in jeseniškega akademskega slikarja Jaka Torkarja. Razstavo so odprli v soboto, 28. decembra, in je bila

odprta do 4. januarja. Bila je v prostorih strokovne šole v Trbižu. Ogledalo si jo je veliko število domačinov, zlasti mladih, pa tudi okoličani in strokovnjaki. Kritike so bile pohvalne. Taki obiski utrjujejo odnose med prebivalci dveh sosednjih držav. — U.

Na Jesenicah se je Tehnični muzej zadnja leta obogatil s številnimi zgodovinskimi dokumenti o delavskem gibanju pred vojno, v narodnoosvobodilni borbi in povojni izgradnji, pa tudi z eksponati o razvoju

planinstva in alpinizma. Ker prostori Tehničnega muzeja ne zadostujejo za razstavljanje vseh teh predmetov, sta se Zelazarna Jesenice in občinska skupščina Jesenice sporazumeli za ureditev bivše Kosove graščine v muzej. Stavbo, ki služi danes za nekatere urade občinske skupščine, bodo preuredili v »Slovenski planinski muzej«. Odločitve za ureditev bivše Kosove graščine v Slovenski planinski muzej, pomeni novo kulturno pridobitev za Jesenice in jeseniško občino.

TOSO gre v Leipzig

Malokdo v Kranju pozna tovarno obutvenih strojev in opreme TOSO, ki ima velik pomen za celotno jugoslovansko čevljarstvo industrijo. Iz majhne obrtne delavnice, se je s povečanjem in novo organizacijo razvilo solidno podjetje, ki že v polni meri oskrbuje 75 podjetij čevljarke panoge v državi s stroji, rezervnimi deli, sekalnimi noži in kalupi.

Z novo notranjo organizacijo, uvedbo močne konstrukcije, priprave dela in sistematične raziskave domačega in tujega tržišča so v zadnjem času prešli na večje serijske izdelave strojev, zelo izpo-

polnjenih in popolnoma enakovrednih s tujimi. Zaradi premajhnih proizvodnih kapacitet pa morajo tovarne žal uvažati še ogromno strojev iz inozemstva. V letošnjem letu pričakujejo že tudi prve izvozne uspehe, posebno v mlade afriške države. Tudi na letošnjem leipziškem sejmu bo TOSO sodeloval s serijo strojev, ki jih bo po končanem sejmu odkupila neka nemška tovarna. Velike možnosti ima mladi kolektiv doma in v svetu, kljub težkim pogojem, s katerimi se mora boriti. Posebno pereč problem je z neprimernimi obratnimi prostori. Garancija za večje uspehe je kolektiv mladih ljudi, ki z veliko voljo in veseljem želijo in se trudijo za izpolnitev vseh postavljenih ciljev.

V Lomu pod Storžičem gradijo gasivsko-prosvetni dom

V LOMU POD STORŽIČEM so ustanovili prostovoljno gasivsko društvo že leta 1929, in kupili prvo motorno brizgalno. V lomski dolini so številna posestva, ki se ukvarjajo s kmetijstvom in gozdarstvom. Imeli so štiri žage, ki so jih izpodrinili moderni žagarski obrati. Nekateri se ukvarjajo tudi z žganjem apna. Življenje se čedalje bolj spreminja. Vedno več je namreč tistih, ki odhajajo na delo v tržiške tovarne in podjetja.

Sredi vasi so že pred vojno postavili majhen gasivski dom, v katerem je še danes vse gasivsko orodje. Za kaj drugega v njem ni prostora, ker je premajhen. Pričeli so že razmišljati, da bi gasivski dom povečali, toda potrebujejo tudi prosvetno dvorano. Pred tremi leti so pričeli graditi nov gasivsko-prosvetni dom.

Obiskali smo domačina, predsednika prostovoljnega gasivskega društva Jožeta Rozmana in ga zaprosili za razgovor o gradnji doma.

● Kje stoji novi dom?
— Na severni strani vasi v smeri vasi Potarje. Če bo šlo vse sreč, bo dokončno zgrajen v letu 1966. Finančno sta nas podpirala občinska skupščina in občinska gasivska zveza Tržič, vse ostalo je prispevek prebivavstva. Preko 80 kubičnih metrov lesa so prispevali prebivalci sami. Naredili so tudi veliko prostovoljnih ur in zbrali precej gradbenega materiala. V spodnjih prostorih bodo garže in orodjarna za gasivsko društvo, nad njimi pa bo kulturno-prosvetna dvorana z 120 sedeži, prostori za družbeno-politične organizacije, stanovanje za hišnika in drugi prostori. Gasivski dom bo zgrajen že letos. Ostale prostore pa bomo gradili po finančnih možnostih. —

● Koliko članov ima vaše društvo?
— Aktivnih je okoli dvajset. Imamo pa tudi pionirsko desetino. —
● Kolikokrat ste že sodelovali pri požarih?
— Sedemkrat. Enkrat smo bili tudi v Trzinu. —
● Kdaj je bil zadnji požar?
— Lanl jullija je pogorelo gospodarsko poslopje v Zgornjih Grahovšah. Hiše in ostalo smo rešili. —
● Čemu vse bo služila nova prosvetna dvorana?
— Za vse kulturno-prosvetne namene, zbornice volivcev, sestanke in drugo. Imeli bomo tudi svoje kino predstave. Sedaj imamo v šoli le ozkostranski kinoprojektor. — R. C.

Eden najmodernejših tekočih trakov za čevljarstvo industrijo kap. 700 parov. Nov izdelek je za naročnika izdelal kombinat Planika. Trak je dolg 45 metrov in je bil izdelan v rekordnem času

Kriza kulturnega življenja

Zanimiva ugotovitev nekega Poljaka, da je pri nas v kulturi kriza, da ljudje ne čutijo v sebi želje in potrebe po številnih kulturnih dobrinah, ampak le po nekaterih (npr. po filmu, zabavni glasbi itd.) ki jo je na četrtkovni javni tribuni o kulturni politiki v kranjski občini povedal podpredsednik skupščine Edgar Vončina (ali morda kot opravičilo za nizka finančna sredstva, ki jih proračun vsako leto odmerja kulturi?), ni nova. Tudi napačna ni. Čudno je le, da je bil za tako ugotovitev potreben nekdo iz Poljske, ki je bil pri nas, ki je videl, da si povprečen človek pri nas dobro knjigo težko privoščiti, da so gledališča slabo obiskana, da so koncerti klasične glasbe tabu redkih intelektualcev itd. Vsi mi pa to vemo že več let; vemo, da amaterski na vasi (pa tudi v mestih) izumira, da poklicne kulturne institucije tega ne morejo povsem nadomestiti, da smo v Kranju ukinili poklicno Prešernovo gledališče, da (spet v Kranju) nimamo glasila, v katerem bi kulturni delavci objavljali svoja dela, da se zanimamo le za popevke in slabe filme (sodeč po repertoarni politiki našil kinematografov, ki imajo samoupravne organe, da v imenu vseh nas izbirajo filme!) itd. Priča smo dehumanizaciji in komercializaciji našega človeka — proizvajavca. Pehamo se le za materialnimi dobrinami in če imamo enkrat lepo opremljeno stanovanje, fiška, hladilnik in televizor, pa morda še Delo (da ga po kosilu, preden zadržamo ali preden odhitimo nazaj v tovarno delat nadure, prestajamo), potem smo zadovoljni. Ne vsi, veliko pa je takih. Preveč so se nekateri morali truditi za denar, da so vse to spravili skupaj. In premalo smo jim ob vsem tem povojnem pehanju za materialnim blagostanjem nudili tudi duševne hrane, da bi bili lahko drugačni.

če bomo le v sorazmerju s temi ali takimi potrebami skrbeli za kulturno dejavnost, potem bomo še dolgo lahko zelo zadovoljni le z našo industrijo, z našo kmetijsko (družbeno) proizvodnjo, z našimi novimi stanovanjskimi naselji itd. Pri taki politiki bodo postavke plana, da je vodilni motiv dela poklicnih in amaterskih kulturnih institucij »humanizacija odnosov med ljudmi in vsestransko oblikovanje socialističnega človeka«, še dolgo le publo fraziranje, lepe besede naših upravnih (in samoupravnih) organov, namesto da bi bile resničnost, konkretno napotilo za delo, naš čimprejšnji cilj.

Če na javni tribuni ugotovljamo krizo amaterske kulturne dejavnosti, posebno tiste na vaseh, kajti potrebe in zahteve (ki kljub delni krizi še vedno so) so danes drugače kot takoj po vojni ali še pred njo, razen tega pa so tisk, radio, televizija, avtomobili, avtobusi itd. delno omogočili tem ljudem (nekaterim) kvalitetnejše zadovoljevanje potreb iz republiških središč, pa celo iz zveznega središča in iz tujine, potem je nerazumljivo, kako da osnutek plana za leto 1964 določa, da se bo letos »pospešeno delalo na organiziranju in utrjevanju kulturnih žarišč po krajevnih skupnostih«. Krajeva skupnost bo polno zaživela, če bo zadovoljevala večji del potreb občanov na njenem področju. To je edini realni kriterij za njeno ustanovitve in obstoj. Za zadnja leta pa je značilna vse večja in hitra integracija številnih elementov vsakodnevnega življenja in izživljanja prebivalcev vasi v večja središča, predvsem občinska. V veliki meri (če ne najbolj) velja to prav za kulturno udeleževanje in zadovoljevanje potreb, zato bi moral plan to postavko konkretno definirati

in predvideti tak obseg kulturne dejavnosti v krajevnih skupnostih, ki je smotern z ozirom na potrebe in materialne pogoje, pa tudi z ozirom na specifične krajevne pogoje.

Priporočilo v osnutku plana, naj kulturna žarišča v krajevnih skupnostih »svojo praktično dejavnost bolj navežejo na kulturne dejavnosti, ki jih organizira komuna kot celota ali pa na splošno organizirane kulturne dobrine (radio, televizija, tisk)«, jasno kaže na tako integracijo v osrednji občinski center ali celo izven njega.

Andrej Triler

Štirje jezdec
apokalipse

Ameriški barvni film
Režija Vincent Minnelli
Igrajo: Glenn Ford, Lee J. Cobb
Prvi film v novem letu so navadno kazalo in orientacija bodočega letošnjega spreda. Tako si lahko razlagamo tudi trenutno zaščitenost kranjskih kinematografov s povprečnimi ameriški filmi. Spektakularna zasnovana teh širokih barvnih platen je očitna. Obrtniška solidnost jim daje toliko leska kot ga največ lahko dojamemo povprečni uživalec filmskih zvočnikov, barvnih in igravskih harmonij. Takemu sporedu vselej želimo slab začetek, pa dober konec.

Argentinski veleposelnik, prišel iz Evrope, si je ustvaril v novi domovini miromen dom. Njegov odnos do sveta je naiven, nestvaren, njegova vera v dobroto ljudi pa zanj usodna. Preveč zahteva od svoje velike družine, ko ji hoče vsiliti svoj način življenja. Događki pred drugo vojno so zahtevali od vsakega posameznika kakršnokoli angažiranost, nikakor ne nevtralnosti. Pristop enega od vnukov k nacistični stranki je za starega očeta smrti udarec. Družina se razcepi. Vojna jo postavi na dve nasprotni fronti. Spopad med njima ni več družinski nesporazum. To je spopad svetovnih nazorov, spopad brez čustvenih ali sorodniških predsodkov. To je vojna. Razvrednotenje človečnosti v imenu neke ideologije. Poanta filma je v prikazu nesmiselnosti vojnega spopada, ki ima za obe strani enako strašne posledice. To hoče film od prizora starčeve smrti, s privedi bližnjih jezdecov, do končne sekvence, ko sta nasprotnika že blizu spoznanja, pa zahteva dramatiška zgradba efektne konec v skladu s pravilom o horejstium in kazni.

Odlika filma je njegova dramaturška jasnost. Pogojena je že v scenariju, ki je povzet po romanu. Romana samega ne poznamo, slutimo pa ga za izbruhom dialogi in za teatralnimi monologi, kar nam samo potrjuje ilustrativni značaj filma. Široko zasnovana ilustracija, to je pravzaprav oznaka Štirih apokaliptičnih jezdecov. Film bahate in votle oblike, idejno nenevarne, a vendar vabljivo s svojim naslovom in zasedbo. Barvna tehnika vse slabe lastnosti le potencira. Barva je danes še vedno važen komercialni element, a od nje do kiča je samo korak. Najbolj impresivni prizori so tisti vmontirani dokumentarni posnetki vojnih razdejani, ki jih objektivno cinemascopa stisne v grozljivo majhne, sploščene podobe z novim, svojevrstnim učinkom. Igra je povsem v skladu z obliko, mnogokrat nepričljiva, vendar ameriško rutinizirana.

Noben kinematografski spored ne more ustreči vsem. Lahko le ustvari neko solidno povprečje. Film »Štirje apokaliptični jezdec« spada na to podnožje mejo takega povprečja.

Obiskovalci razstave uporabne keramike v Prešernovi hiši so tokrat presenečeni. Presenečeni namreč v toliko, kolikor so pričakovali v razstavnem prostoru običajno razstavljenih slike, kipe ali podobne umetniške stvaritve tokrat pa so našli na razstavo, ki je zelo podobna izložbam trgovin Doma ali Borca v Ljubljani. S tem ne bi hoteli kakorkoli razvrednotiti razstave, temveč samo nakazati razliko med dosedanjimi razstavami in zdajšnjo. Uporabna umetnost je vsaj v Kranju in drugih manjših razstavnih prostorih izven Ljubljane kaj redka obiskavka, za izboljšanje okusa pa je nedvomno prepotrebna! Nesporna pa je tudi kvaliteta umetnoobrnih predmetov na tej razstavi, kjer razstavlja STELLA SKOPAL in MILAN KICIN.

Prva je bila rojena v Zagrebu in tam je absolvirala Umetniško akademijo, študij pa še nadaljevala na Dunaju. Po končani študijski poti se je popolnoma posvetila oblikovanju v keramiki in že pred vojno (1935) razstavljala v Zagrebu in na svetovni razstavi v Parizu leta 1937. Od osvoboditve je profesor za keramiko in kreativno lončarstvo na Soli za uporabno umetnost v Zagrebu. Na razstavi v Kranju je pokazala vrsto dobrih keramičnih, predvsem uporabnih predmetov (vaze, servisi za kavo, žganje in drugo). Od podobnih izdelkov, ki jih srečujemo po naših trgovinah, jo loči prefinjen in povsem ženski okus in pa nenehno iskanje novih ter modernih oblik.

Njen sorazstavljavec Milan Kičin je bil rojen l. 1923 v Ščitarjevu na Hrvaškem in se je šolal na šoli za uporabno umetnost v Zagrebu. Od leta 1950 je član Združenja umetnikov uporabne umetnosti Hrvatske. Leta 1958 je s štipendijo sklada Moša Pijade potoval na

Filmi, ki jih gledamo

ha kakršnokoli angažiranost, nikakor ne nevtralnosti. Pristop enega od vnukov k nacistični stranki je za starega očeta smrti udarec. Družina se razcepi. Vojna jo postavi na dve nasprotni fronti. Spopad med njima ni več družinski nesporazum. To je spopad svetovnih nazorov, spopad brez čustvenih ali sorodniških predsodkov. To je vojna. Razvrednotenje človečnosti v imenu neke ideologije. Poanta filma je v prikazu nesmiselnosti vojnega spopada, ki ima za obe strani enako strašne posledice. To hoče film od prizora starčeve smrti, s privedi bližnjih jezdecov, do končne sekvence, ko sta nasprotnika že blizu spoznanja, pa zahteva dramatiška zgradba efektne konec v skladu s pravilom o horejstium in kazni.

Odlika filma je njegova dramaturška jasnost. Pogojena je že v scenariju, ki je povzet po romanu. Romana samega ne poznamo, slutimo pa ga za izbruhom dialogi in za teatralnimi monologi, kar nam samo potrjuje ilustrativni značaj filma. Široko zasnovana ilustracija, to je pravzaprav oznaka Štirih apokaliptičnih jezdecov. Film bahate in votle oblike, idejno nenevarne, a vendar vabljivo s svojim naslovom in zasedbo. Barvna tehnika vse slabe lastnosti le potencira. Barva je danes še vedno važen komercialni element, a od nje do kiča je samo korak. Najbolj impresivni prizori so tisti vmontirani dokumentarni posnetki vojnih razdejani, ki jih objektivno cinemascopa stisne v grozljivo majhne, sploščene podobe z novim, svojevrstnim učinkom. Igra je povsem v skladu z obliko, mnogokrat nepričljiva, vendar ameriško rutinizirana.

Noben kinematografski spored ne more ustreči vsem. Lahko le ustvari neko solidno povprečje. Film »Štirje apokaliptični jezdec« spada na to podnožje mejo takega povprečja.

„Ne obračaj se sinko“

154. Zorana so pekle očetove besede. Bil je užaljen. Mar sem res tak, si je mislil, da bi izdal očeta? »Ne bom te izdal, očka! Sovražim tiste, ki te hočejo ubiti,« mu je jokaje, vendar glasno dejal. Oče ga je objel z zdravim roko. Tako objeta sta šla po naspju. Zoran je želel, da bi se oče še bolj naslonil nanj. Solz še vedno ni mogel ustaviti. Oče ga je stiskal k sebi in ponavljal: »Sinko moj, slabe moj!»

155. Izza vrbovih vej se je nenadoma pokazala majhna postava. Zaredi megle Zoran in njegov oče nista mogla takoj ugotoviti, kdo je. Pred njima je stal sključen in krivonog mladenič. Zoranu se je zdelo, da ta obraz že pozna, da je tega mladeniča večkrat videl, kako je čistil na ulici čevlje. »Prinesel sem pozdrave od Vinka,« je tedaj rekel mladeniču oče. Fant se ni premaknil z mesta, ampak je samo mirno dejal: »Dobro jutro!«

156. Ko so bili že čisto drug zraven drugega, je mladenič vprašal: »Kje pa je drugi?« — »Kateri drugi?« je vprašal inženir Novak. »Mar nista dva?« — »Saj sva dva, mar ne vidite?« je odgovoril oče. Mladenič ju je pazljivo ogledoval, nato je vprašal: »Kje je prijatelj Bell?« kazalo je, da je to vprašanje očeta izmenadilo. »Bell ni bil z menoj.« — »Saj sta skupaj pobegnili s transporta.« — »Skupaj ja, le da je vsak bežal v svojo smer,« je dejal oče. »To je pomota.«

Uporabna umetnost pod streho galerije v Prešernovi hiši

Obiskovalci razstave uporabne keramike v Prešernovi hiši so tokrat presenečeni. Presenečeni namreč v toliko, kolikor so pričakovali v razstavnem prostoru običajno razstavljenih slike, kipe ali podobne umetniške stvaritve tokrat pa so našli na razstavo, ki je zelo podobna izložbam trgovin Doma ali Borca v Ljubljani. S tem ne bi hoteli kakorkoli razvrednotiti razstave, temveč samo nakazati razliko med dosedanjimi razstavami in zdajšnjo. Uporabna umetnost je vsaj v Kranju in drugih manjših razstavnih prostorih izven Ljubljane kaj redka obiskavka, za izboljšanje okusa pa je nedvomno prepotrebna! Nesporna pa je tudi kvaliteta umetnoobrnih predmetov na tej razstavi, kjer razstavlja STELLA SKOPAL in MILAN KICIN.

Prva je bila rojena v Zagrebu in tam je absolvirala Umetniško akademijo, študij pa še nadaljevala na Dunaju. Po končani študijski poti se je popolnoma posvetila oblikovanju v keramiki in že pred vojno (1935) razstavljala v Zagrebu in na svetovni razstavi v Parizu leta 1937. Od osvoboditve je profesor za keramiko in kreativno lončarstvo na Soli za uporabno umetnost v Zagrebu. Na razstavi v Kranju je pokazala vrsto dobrih keramičnih, predvsem uporabnih predmetov (vaze, servisi za kavo, žganje in drugo). Od podobnih izdelkov, ki jih srečujemo po naših trgovinah, jo loči prefinjen in povsem ženski okus in pa nenehno iskanje novih ter modernih oblik.

Njen sorazstavljavec Milan Kičin je bil rojen l. 1923 v Ščitarjevu na Hrvaškem in se je šolal na šoli za uporabno umetnost v Zagrebu. Od leta 1950 je član Združenja umetnikov uporabne umetnosti Hrvatske. Leta 1958 je s štipendijo sklada Moša Pijade potoval na

Finsko, Švedsko in Dansko, v središča evropskega umetnoobrnega oblikovanja. To potovanje je v Kičinovem delu zapustilo neizbrisne sledove, kajti njegovo ustvarjalno rast lahko sledimo od naslonov na domačo ljudsko umetnost pa do iskanj modernejših prijemov in abstrakcije, dokler se ne pokažejo sledovi severnjaške ustvarjalnosti (slike v keramični tehniki). Na razstavi je zastopan z večjimi slikami, če jih sploh še smemo tako imenovati in manj tipičnih uporabnih predmetov (so različni krožniki, tudi v svobodni obliki, ki pa so zopet bolj slike in tako naprej).

Končno lahko poleg razveseljive razstave pridamo še mikavno ugotovitev, da so vsi razstavljeni predmeti naprodaj in da so znatno cenejši, kot pa v trgovinah, kjer pa tudi ne najdemo vedno tako dognano estetske oblikovanih predmetov.

A. Pavlovec

Turistično podjetje KOMPAS
organizira od 5. do 17. febr. enodnevne avtobusne izlete
v CELOVEC na predstave svetovnoznane DUNAJSKE DRŠALNE REVIEJE
2-urni atraktivni program DUNAJSKE DRŠALNE REVIEJE vedno znova navdušujejo stotošče gledavcev. Prijave za izlet v CELOVEC sprejemajo vse poslovalnice KOMPASA do vključno 15. januarja!
Poslovalnica KOMPASA na JESENICAH organizira izlet v CELOVEC s posebnim vlakom v nedeljo, 16. februarja. Možno je tudi potovanje z obmejno dovolilnico. Prijave sprejema poslovalnica na JESENICAH do 31. januarja 1964

TOVARNA USNJA STANDARD KRANJ
razpisuje prosta delovna mesta za
OBRATOVOĐJA STRANSKIH OBRATOV
strojni inženir, oziroma tehnik z ustrezno prakso
ANALITIKA
absolvent ekonomske fakultete
Osebnih dohodkov po obstoječem pravilniku, nastop službe takoj.

Miha 2 HREPENENJE

Zasnanjaril je o zlatolasi deklici, ki mu jo bo nekoč rodila Svetla. O, ta deklica bo njuna največja največja sreča. Pravljice si bo izmišljal zanj in če ga bo vprašala, kje so jo kupili, ji bo rekel, da jo je videl že davno davno nekoč, pa je takrat ni mogel vzeti s seboj, ker je imel na hrbtu poln nahrbtnik, v rokah pa brzostrelko. Zato jo je skrtil nekatere tam gori na senožitih okrog Matajurja, da bi je ne našel divji mož, ki je v tistih časih strašil po naših krajih in ki je bil tako velik, da je lahko z enim samim korakom prestopil vso Benečijo in stopil naravnost v Brda.

— Hm — se je nasmehnil. Ne bilo bi napačno, ko bi zares mogel postati tak velikani. Potem b lahko stopil z enim samim korakom v Brda, k Svetli in si prihranil za celo noč hoda.

Pripovedko o divjem možu z Matajurja je slišal od Svetle. Morda jo bo nekoč pripovedovala tudi njunim otrokom, kadar bodo preveč razposajeni. Otroci bodo utihnili (zdej jih je v mislih videl že celo kopic) in se plaho ozirali proti Matajurju. Morda bodo v razgreti otroški domišljiji videli divjega moža samega, kako se bo vsak čas z enim kamim korakom pognal k njim in zabobnel: »Jaz sem divji mož! Se me bojite?« V bojazni bodo strmeli proti hribom in čakali, kdaj bo »zagučalo« na Kaninom in kdaj bodo zaslišali »buskar, je« od Čedadu sem, in se balji, da bo divji mož zdej zdej vrgel kakor za veliko pust orehov stočico iz Benečije. In če bi se otroci le preveč balji, jih bo potolažil, da divjega moža na Matajurju ni več, da so ga že z davna pregnali z Matajurja partizani, pregnali daleč proti severu, kjer je najbrž od mraza in l. kote zmrznili, ali pa daleč proti zahodu in ga napodili v morje, kjer je utonil, ker ni znal plavati... Svetlica (zdej je zopet videl samo njo) se bo potem stisnila k njemu in ga objela, hvalečna, ker je bil tudi on med tistimi, ki so pregnali divjega moža. Morda si bo misljila: »Moj očka je zares pogumen. Niti divjega moža se ni bal...«

Nežne pomladne sapa, tople in dobre kakor Svetlina dlan, so mu n. inašale sanje in ga nosile čez Senožeti. Za njim so bila naselja Podst. mol, Perati, Piki in Jevččak. Star obmejni kamen s številko 24 ga je bežno spomnil, da je tu nekoč potekala meja med starim

avstro-ogrskim cesarstvom in Italijo in rezala slovensko ozemlje, potem pa so ga pomladne sapa zopet nosile čez gmajne in senožeti. Sonce je viselo že nizko nad Furlansko nižino kakor velika medenasta ura. Sence so legale na beneško hribovje pod njim. Mrak je raste in njih in se plazil k Matajurju. Gore na zahodu so se prerile v žareč bron. Pogled mu je drsel na kostonjeve hoste pod njim, na revni kruh te divje lepe zemlje. Ljudje na redkih in strmih njivah, optani s koši, so se mu iz daljave zdeli kakor palčki. Pravkar so odhajali s svojih bornih njiv. Potem mu je pogled drsel dalje čez valovito pokrajino v daljavo, kjer je slutil Brda.

— Brda...
Pred očmi mu raste vasica. Njegova misel, kakor da bi jo ponesla ptica, se je spustila med hiše, stopala preko rahlo nagnjenega, z grobim skriljastim kamenjem in z izhojeno ilovnatno zemljo tlakovanega trga, se ustavila pod kostonji nasproti Svetlinega doma, pobožala oleandre za mrežasto ograjo in privabila njo, sanjo sanj, da je stopila čez prag s ponosno hojo žrebice, z visokimi bokli, z lepimi prsi kakor dvoje žlathnih sadežev, s smehljajem na ustnicah, rdečih kakor mak, z očmi, modrimi kakor plavice, in lasmi, zlatimi kakor dozorevajoče žito.

— Svetla...
Pa je še tako daleč do nje. Za celo noč hoda.
Sonce se je spremenilo v rdeč baker. Morje v daljavi je zagorelo kakor raztopljena kovina, ki se je počasi ohlajala in uglašala. Iz njizav je raste mrak.
Tinunena, tinuna...
Mrak je zazibal zvonove v beneških vaseh...
Zvonovi ugašajo dan.
Pojo kakor mehka slovenska beneška govornica.
Govornica, ki nikoli ne izgubi pojoče ubranosti, naj se joče ali smeje, naj poje življenju ali smrti.
Govornica, ki poje kakor zvonovi, kadar pozvanjajo, pa naj prižigajo jutro ali odzvanjajo dan, naj vriskajo k prazniku ali označajo pogreb.
Vselej pojo.
V tercih in durih.
V tričetrtinskem taktu kakor valček.
Ali pa v ritmu polke.

Kakor harmonika, ki vabi na ples.
Vselej tako, najsi oznanjajo življenje ali smrt.
Nikoli ne jočejo. Prav tako kakor ljudje, ki jih je trde tu bridko življenje odvadilo joka.
In zakaj bi jokali, če je življenje mnogokrat bolj bridko ko smrt.
In zakaj bi zvonovi tudi takrat, ko človek umira in ko ga neso za pogrebom, ne peli kakor harmonika, vabeča na ples.
Tinunena tinuna...
— Tako kakor poje tista prešerno nagajiva pesem o botri Marjeti, ki ni hotela zapustiti plesa:

Botra Marjeta, puóite demuój,
ke vašaa móza geláva bolí.
— Če na a bolí, ku na a bolé...

Tinunena tinuna...

Botra Marjeta, puóite demuój,
ke vašemu móžu Boa nesuó.
— Če no a nesuó, ke no a nesita.

Tinunena tinuna...

Botra Marjeta, puóite demuój,
ke vašaa móza, podrébu nesuó.
— Če no a nesuó, ke no a nesita.

Tinunena tinuna...

In botra Marjeta je plesala naprej. Harmonika in ples sta v teh krajih edina uteha.
— Ljudje, kakor da bi prišli iz žalostne procesije Cankarjevega Kurenta...
Tinunenatinuna... Zvonovi so prižigali zvezde. Dan je naglo vlekli za seboj zadnji kos zelenkasto zlate vlečke. Večer je zaprl za njim temne, z zvezdami okovane duri.

